

Växjö Skyttegille – hur goda tankar blir bra verksamhet

1. Grundläggande idéer och värden

Växjö Skyttegille har funnits sedan 1891, och är en av kommunens allra äldsta föreningar. Redan från början har kamratskap och respekt för medmänniskor utgjort centrala värden. Föreningen har därtill utvecklats i takt med samhället i stort. På 1800-talet var idrotten i allt väsentligt en sysselsättning för män, numera tränar och tävlar både flickor och pojkar, män och kvinnor i samma klasser – och presterar dessutom på samma nivå.

Skyttesportens centrala värdeord är glädje och gemenskap, ansvar, rent spel, demokrati och delaktighet, och allas rätt att vara med. För Växjö Skyttegille innebär detta följande:

Glädje och gemenskap: föreningen ställer inga krav på kontinuerligt deltagande, varje aktiv deltar i den omfattning som passar dem själva. Både tävlingsinriktade utövare och personer som är med mest för nöjes skull tränar alltså tillsammans och ingår i samma gemenskap. Föreningen har inga särskilda elitgrupper utan värderar alla medlemmar lika.

För de yngsta (upp till tio år) görs inga rangordningar, även om de får resultat i poäng. Vid tävlingar får alla deltagare pris.

Sammantaget leder detta till en inkluderande verksamhet där köns- och åldersbarriärer – eller andra skillnader – saknar betydelse. Glädjen att utöva idrotten och gemenskapen är det centrala.

Ansvar: även om icke-licenspliktiga vapen, luftgevär, närapå helt dominerar ungdomsverksamheten är ändå inskolning i att hantera vapen på ett säkert sätt helt grundläggande. Sakerhetstänkandet ingår som ett obligatoriskt moment i skyttets alla delar, vid träning som tävling: i förberedelser, genomförande, avslutning, transport och förvaring. Att vara skytt är alltid ett stort ansvar; allvaret i detta är lika angeläget för aktiva som ledare. Härigenom manifesteras också den respekt som ska råda människor emellan inom idrotten; vi är rädda om varandra, och för att detta ska fungera i praktiken bidrar varje individ med sitt personliga agerande.

Rent spel: det är inte bara i tävlingsmomenten som hederlighet och redlighet är av vikt. Även i träningsmomenten betonar Växjö Skyttegille att sportslighet ska råda. Alla tränar på samma banor, alla resultat bokförs på samma sätt i de tävlingsliknande moment som kan ingå i träningarna. Rent spel betyder att vi följer gemensamma regler och alla behandlas lika.

Demokrati och delaktighet: civilsamhället är en av demokratins grundpelare. Att tillämpa föreningsdemokratins regler och traditioner med stadgar – som följs genom korrekt utlysta årsmöten, styrelsemöten och medlemsmöten etc. – är inte bara viktigt för föreningen som sådan. Föreningsdemokrati och delaktighet är också värdefullt för den allmänna fostran till goda medborgare – vilket ger mervärden för individ och samhälle även utanför föreningen.

Allas rätt att vara med: är en vital aspekt av demokrati och delaktighet. Ålder, kön, religion, etnicitet, sexualitet, funktionsvariationer: inget av detta får ligga till grund för negativ särbehandling. Alla som vill delta och ställa upp på föreningens värden och regler är välkomna.

Det finns inga höga trösklar för att börja i Växjö Skyttegille. Nybörjare, barn och ungdomar som vuxna, är välkomna att utan kostnad prova på. Föreningen tillhandahåller all utrustning och har ledare som kan skola in både yngre och äldre skyttar. Att ta steget att börja tävla också föreningen behjälplig med: den håller med all utrustning och betalar dessutom tävlingsavgifter.

Skyttegilletts verksamhetsidé handlar i grund och botten om *att bedriva skyttesport för alla, och ge plats och förutsättningar åt såväl elitsatsande som allmänt intresserade sportskyttar – och därutöver bidra till gemenskap och fostran av goda samhällsmedborgare.*

2. Trygga föreningsmiljöer

Skyttegillet arbetar aktivt med att omsätta verksamhetsidén och värdeorden i handling. Ett föränderligt samhälle kräver flexibilitet och omprövning. Det som gläder oss särskilt är att föreningen kunnat engagera fler kvinnliga ledare än tidigare, och, naturligtvis, att både träning och tävling är könsneutrala. I skyttesporten är alla skyttar, inte manliga eller kvinnliga utövare.

Att ta fram värdegrundsdokument är positivt, men dokumenten är sällan intressanta i sig. Det går att föreställa sig en välfungerande verksamhet utan dokument, men också det motsatta, dvs. en förening med dokumenten på plats – men med en verksamhet som inte alls svarar mot dokumentens innehåll.

För Växjö Skyttegille är de vuxna ledarna, särskilt de med en lång historia i föreningen, viktiga kulturbärare och förmedlare av föreningens värderingar och förhållningssätt; detta präglar träning, tävling, möten och det som sker där emellan.

Skyttegillet har sedan länge etablerat en kultur som vi värnar. Även i framtiden ska nya medlemmar känna sig sedda, bli välkomnade, och på ett harmoniskt sätt skolas in i sporten och bli en del av gemenskapen. I grund och botten är det resultat av det här slaget som driver ledare och seniora medlemmar att fortsätta med ungdomsverksamheten, ofta långt efter att deras egna barn har slutat.

Det kan vara viktigt att betona att träningar och andra aktiviteter sker under speciella förutsättningar. Växjö Skyttegille har all verksamhet på Lövåsen, fem kilometer utanför centrum. Vidare, endast åtta skyttar kan vara aktiva samtidigt vid luftgevär och korthållsskytte – de grenar som helt dominerar barn- och ungdomsverksamheten. Avståndet innebär för det första att unga aktiva i stort sett alltid har någon vuxen med sig, och begränsningen till åtta innebär att vuxna, barn och ledare har mycket tid tillsammans för samtal och umgänge i väntan på nästa skjutlag.

Arrangemanget har egentligen aldrig planerats, men har genom åren utvecklats till en trygg och välkomnande miljö där Skyttegilletts kultur och värden upprätthålls och utvecklas – och där mobbning och trakasserier naturligtvis inte har någon plats. På detta sätt är vi också proaktiva – vi tror att detta är ett välfungerande sätt att förebygga mobbning och trakasserier.

3. Krisplan

Eftersom skytteföreningar hanterar och förvarar vapen och ammunition är den sidan av verksamheten rigoröst kontrollerad och omgärdas av en rad bestämmelser. Av det skälet finns redan väl utarbetade rutiner för att hantera larm, dela ut lösenord, nycklar etc. När det gäller kriser av annat slag – skador, olyckor och liknande – har Skyttegillet ännu inga formaliserade planer, men ett arbete har startat utifrån RF:s anvisningar:

<http://www.svenskidrott.se/administrativtstod/planforkrishantering>

Arbetet ska vara klart under 2019.

4. Drog- dopning- och alkoholpolicy. Skyttegillet följer RF:s idéprogram:

https://www.rf.se/globalassets/riksidrottsforbundet/dokument/alkohol-och-tobak/and-policy_2014.pdf